

FSK-PO's bemærkninger til SWOT-analysen

Denne øvelse er af særdeles stor vigtighed, da den lægger grundstenen til de næste mange års brug og prioritering af EU-midler.

Desværre giver SWOT-analysen ikke et retvisende billede af den situation som fiskeriet befinder sig i, eller de muligheder fiskeriet har i dag.

Der er f.eks. ikke nævnt det statskontrollerede mærke NaturSkånsom som en mulighed for kystfiskeriet i SWOT-analysen. Det er heller ikke nævnt, at en omlægning til mere skånsomt fiskeri kan gøre fiskeriet mere klimavenligt og samtidig sikre mindre bifangst af småfisk og mindre påvirkning af den marine natur. Samtidig mangler der en italesættelse af, at brændstofpriserne i dag gør store dele af flåden mere eller mindre urentabel.

Generelt mener vi ikke, at SWOT-analysen allerede er forældet og derfor ikke afspejler den retning, som både Regeringen og Folketinget har lagt, hvor fokus er på mere skånsomt fiskeri og et opgør med discard. Eksempelvis med aftale om et trawlfrit Bælthav og kamera ombord på fartøjer.

Det er nødvendigt, at man via EHFAF-ordningen kan omlægge til skånsomt fiskeri, og at EHFAF støtter den helt essentielle omlægning, der er behov for – og støtter den forskning, som dette kræver. Dette er desværre ikke tilfældet. Vi håber, at vores bemærkninger kan givet ophav til en opdatering af SWOT-analysen.

SWOT

---

1 STYRKER

Fiskeri generelt

Det er ikke korrekt, at der er en god balance mellem kapacitet og fiskerimuligheder generelt. BREXIT og de faldende bestande i Østersøen viser et helt andet billede.

Det fremgår, at der er positive driftsresultater. Spørgsmålet er, om dette ikke bør genbesøges. Der er mange fartøjer, hvor det er tippet. Særligt grundet de stigende

omkostninger, som følge af krigen i Ukraine, samt de nye forslag omkring brændstofafgifter.

Det fremgår, at der er en ”Stærk vilje til at certificere. Flere fiskerier er MSC-certificerede og har dermed bedre markedsadgang” – her bør man også nævne NaturSkånsom. Dette er et statsmærke, som der er stor efterspørgsel på i mange dele af værdikæden.

Kystfiskeri

Jf. pkt. 10 og 11:

Vi har også den styrke i *det skånsomme* kystfiskeri, at dette fiskeri lander fisk af høj kvalitet, uden discard og uden et særligt stort brændstofforbrug.

Kystfiskeriet med skånsomme redskaber er bakket op af miljøorganisationer som WWF og DN. Hvilket også er en stor styrke for det skånsomme kystfiskeri.

Natur og biodiversitet

Jf. pkt. 25: ”Udstyrskrav hjælper med at reducere uønskede og utilsigtede bifangster”. For fisk er dette ikke korrekt. DTU Aqua skrev således i en rapport fra 2021 at:

”I 2010 var udsmidet på ca. 17.000 tons fisk og skaldyr i de 60 % af det samlede fiskeri efter bundfisk, som DTU Aquas medarbejdere monitorerede til søs (Gislason et al. 2014). Det svarede samlet til 24 % af fangsten i dette fiskeri. I 2019 var udsmidet omkring 13.000 tons svarende til ca. 22 % af fangsten. Samlet set lader implementeringen af landingsforpligtelsen således ikke til at have ændret bifangstprocenten væsentligt eller gjort fiskeriet mere selektivt, så uønsket bifangst undgås.”

Jf. punkt 27: ” Vandløbsrestaurering har givet gode resultater i form af fremgang for blandt andet den danske ørredbestand, og bedre muligheder for vandring og gydning for de fisk, der yngler i de danske vandløb”. Det hører med til historien, at ørredbestanden i visse undersøgte vandløb er direkte truet af de store skarvbestande, der nu søger meget føde i vandløbene og har gjort det siden 2010. Således skrev DTU i juni 2021 at:

”Samlet viser resultaterne, at skarvprædation spiller en stor rolle for dødeligheden af laks- og ørred-ungfisk i de undersøgte vandløb”, og at: ” Værst så det ud i Vejle Å og Binderup Å, hvor ørredbestanden kan være direkte truet, hvis den overlevelse vi har målt, er typisk for hele vandløbet og for alle år”.

2 SVAGHEDER

Fiskeri generelt

Jf. pkt 1: " Mangelfuld viden om, hvorfor visse bestande ikke genvinder sin størrelse" – her er det måske vigtigt også at få ind, at der generelt er færre fisk - særligt ved kysterne, og at de ikke fiskerirelaterede årsager til dette også mangler. Herunder råstofindvinding, klappning og forurenende stoffer

Der er en stigende fokus fra mange aktører på trawlfiskeriets negative påvirkning af havbundens natur.

Mange rovdyr – sæler og skarver – udfordrer kystfiskeriet og fiskebestande.

Fiskeri med bomtrawl truer de danske kystfiskeres fiskepladser.

Øgede brændstofpriser gør en del af flåden mindre rentabel.

Kystfiskeri

Kystfiskeri: Dette er ikke korrekt: "*Manglende anvendelse af sælsikre redskaber nedsætter fangstens værdi*". Årsagen til, at der ikke benyttes sælsikre redskaber er, at de ikke er rentable at bruge. Fangsteffektiviteten er ikke stor nok.

Jf. punkt 7: "Utilstrækkelig infrastruktur til effektiv håndtering af fisk i de mindre fiskerihavne (levering til fiskeauktioner). Der behøver ikke at blive leveret til en fiskeauktion, blot fisken kan sælges og komme på markedet. Kystfiskerkompagniet i Korsør modtager og bidrager til logistik udenom auktioner.

Yderligere til kystfiskeri: One size fits all løsninger på kontrol påtvinges kystfiskeriet, hvilket giver uforholdsmæssigt store udgifter på de mindre fartøjer. (e.g. særlige vægte, e-logs, meget papirarbejde mv). Generelt er reglerne og kravene til de mindre enheder (mange enmandsfartøjer) uforholdsmæssigt store – da forretningen er lille.

Det bliver mere og mere svært at være en lille aktør (kystfisker/skånsom kystfisker), idet regler og rammer er så besværlige at finde rundt i for den lille virksomhed.

Beskyttede områder er generelt positive for den marine biodiversitet – MEN uden inddragelse af kystfiskerne, og hvis der ikke tages hensyn til kystfiskeriet – risikerer kystfiskerne at blive udelukket fra deres primære fiskepladser.

Dataindsamling og fiskerikontrol

Jf. pkt. 15. Godt, at der er fokus på manglende efterlevelse af maskinkraft. Det bør dog også fremgå, at der er problemer med/har været en nedprioritering af kontrollen af dette område.

Natur, biodiversitet og miljø:

Mangelfuld viden om, hvordan man mindsker bifangst af fugle og pattedyr med andre midler end pingere. Der mangler omkostningseffektive løsninger.

Mangelfuld viden om skarver og sælers påvirkning af fiskebestande i hele Danmark.

Jf. pkt. 26: Manglende viden omhandler blandt andet effekt af bomtrawlsfiskeri, råstoffer, klapping og forurening.

3 MULIGHEDER

Fiskeri generelt:

Nye arter – og nye måder at fiske arter på - kan åbne for nye afsætningsmuligheder og mere indtjening:

E.g. Åbne markeder for konksnegle, nye fordelinger af ressourcen kan bidrage til øget indtjening for samme kvote (hjertemuslinger – men også for andre arter kan et skift til at fiske med mindre fartøjer og med skånsomme redskaber øge værdien af den danske kvote), knivmusling, dyrkning af multiploide østers, regenerative Havmarker kan bidrage til en bæredygtig diversificeret økonomi.

Kystfiskeri:

Jf. pkt. 6. Menes der kvoteudnyttelsen i kystfiskerordningen? Hertil må bemærkes at også kvoteudnyttelsen i det øvrige fiskeri ligger markant under vores kvoter. Faktisk vil vi gerne argumentere for, at udnyttelsen i kystfiskerordningen ligger over den generelle kvoteudnyttelse. Dette pkt. bør uddybes med fakta og relation til det øvrige fiskeri – eller slettes.

Jf. pkt. 8. For skånsomt kystfiskeri er dette korrekt og en mulighed, der kan løftes både generelt samt via NaturSkånsom,

Her mangler de muligheder, der ligger i at fremme og styrke statsmærket NaturSkånsom.

Flere muligheder i at højne kvalitet. Både via uddannelse, flere iskar, lokale løsninger på nedkøling (små isværk/køletrailere), direkte afsætning, afsætning af "ikejime" aflivet fisk mv.

Muligheder for at diversificere forretningen: Eksempelvis via regenerative havmarker, dyrkning og eller høst af tang.

Natur, biodiversitet og miljø:

Jf. 19. Forbedring af de fysiske forhold i vandløb kan øge biodiversiteten og forbedre levevilkår for flora og fauna. Hertil må bemærkes, at skarvbestanden kan modvirke de fysiske forhold idet målene for fiskebestande kan påvirkes negativt af skarv. Selvom vandløbet fysisk er i topform.

Jf. pkt. 21 Egentlig naturgenopretning, f.eks. etablering af oprindelige stenrev, udplantning af ålegræs, samt etablering af flere biogene rev i fjorde og langs kysten, kan forbedre havmiljøet. Hertil bør man indføre ”opfiskning af strandkrabber”.

En omlægning til mere skånsomt fiskeri kan give mere robuste fiskebestande, reducere fangster af fisk under mindstemålet og reducere presset på havbunden. Eksemplet er Øresund, hvor kun skånsomt fiskeri er tilladt og fiskebestandene er mere robuste.

Klima

En omlægning til mere skånsomt fiskeri (mindre snurrevods både, garn, kroge og tejner (til fx jomfruummerfiskeri) kan reducere klimabelastningen for fiskeriet OG reducere den negative påvirkning af havbunden og mindske bifangst.

Elektrificerede kystfartøjer kan bidrage til at reducere klimaaftrykket for fiskeriet.

4 TRUSLER

Kystfiskeri:

Det bør nævnes, at manglende data kan føre til, at færre arter kan mærkes under den statskontrollerede ordning NaturSkånsom.

Trusler fra ødelæggende fiskeri – bomtrawlsfiskeri – truer de danske kystfiskeres muligheder.

BREXIT er også en trussel imod kystfiskeri og ikke kun en trussel imod de mellemstore og pelagiske fartøjer.

Ålefiskeriet er truet fra både Kommissionen og grønne organisationer, der unuanceret presser på for lukning af det danske ålefiskeri.

Øgede omkostninger, som følge af nye og flere kontrolregler. (e.g. overvågning)

Natur, biodiversitet og miljø:

Skarvbestanden truer visse bestande af fx ørred eller/og laks i undersøgte vandløb. Sæler og skarver truer de kystnære fiskebestande, og balancen er i dag, at sæler og skarver har det godt, men de kystnære fiskebestande går tilbage.

BEHOVSANALYSE

Fiskeri generelt:

Jf. pkt. 4. "Fortsat udvikling af skånsomme og selektive fiskeredskaber, hvilket reducerer både påvirkningen af havbunden og uønskede fangster".

Der findes allerede skånsomme og selektive fiskeredskaber i dag. Fx tejner, snurrevod, garn og kroge. Der er ikke behov for at udvikle disse. Siden 2010 har man udviklet på mere selektivt trawl. Det til trods vurderer DTU ikke, at discard af småfisk er faldet. Vi ved, at de skånsomme redskaber, som vi allerede har, virker. Så ny ordlyd bør være:

Fortsat udvikling af Omlægning til skånsomme og selektive fiskeredskaber som garn, tejner og snurrevod, hvilket reducerer både påvirkningen på havbunden og uønskede fangster".

Dernæst mangler der en generel anerkendelse af, at en omlægning til skånsomt fiskeri og fiskeri med mindre enheder kan føre til en mere rentabel og økonomisk udnyttelse af de danske kvoter. Dette har FSK-PO vist for fx Østersøen ([se mere her](#)), men det vil gøre sig gældende for mange arter.

Kystfiskeri:

Her mangler, at der er behov for en fortsat udvikling af NaturSkånsom, idet denne mærkning kan fremme det skånsomme kystfiskeris forretningsmuligheder.

Dette indebærer også at sikre den fortsatte og proaktive bestandsanalyse for bestande, sådan at bestandene bibeholdes på NaturSkånsom ordningen eller kan komme på ordningen.

Der er også behov for at udvikle mere på kvalitet for de mindre fartøjer. Både i forhold til isværk, køling, lokal afsætning mv. men også andre indsatser, der kan højne prisen på kystfiskernes fangster. Dette vil ikke kun gavne den enkelte kystfisker – men også sikre en bedre samlet afregning for de danske kvoter.

Vi anerkender ikke præmissen med, at der er "dårlige arbejdsforhold" på de mindre fartøjer. De dårlige arbejdsforhold skyldes regler, uforståelig kontrol og rammer ovenfra - ikke fra arbejdet på fartøjet.

Der bør under dette punkt indlægges muligheder for, at EHFAF kan støtte i særdeleshed oplægning men også ophugning. Samt en mulighed for at modtage uddannelsesstøtte, hvis en kystfisker tager en lærling med ud.

Der bør derudover satses meget mere på at fremme udviklingen af fugle- og marsvinesikre redskaber – pingere er ikke håndterbare og dyre at anskaffe. Forskning bør bidrage til at løse den konflikt, der er imellem skånsomt kystfiskeri og fugle og havpattedyr e.g. marsvin på en omkostningseffektiv facon.

Også en diversificering af indtægtsmulighederne for kystfiskeri vil både bidrage til en mere robust økonomi for kystfiskerne – men også sikre lokalsamfundene. Dette kunne være støtte til tanghøst/tangdyrkning eller multitrofiske regenerative havmarker.

Dataindsamling og kontrol

Jf. pkt 2 "Øget samarbejde mellem fisker-forsker-myndighed inden for forvaltning, kontrol og videns indsamling" – her vil FSK-PO gerne understrege, at det er vigtigt at inddrage hele erhvervet. Også det skånsomme kystfiskeri. Det kan for det skånsomme kystfiskeri (FSK-PO men også FSK-PO's medlemmer) være svært at finde midler og tid til dette arbejde, hvis de ikke godtgøres for deres indsats. Derfor bør EHFAF sikre, at der er finansiering til at dække fiskeriets tidsforbrug.

EU barsler desuden med, at også fartøjer under 12 meter skal overvåges med en form for elektronisk kontrol. Det er af særdeles stor vigtighed, at EHFAF til fulde kan støtte kystfiskeriet i denne implementering og drift. Generelt bør EHFAF støtte kystfiskeriet og de mindre fartøjer, når de pålægges økonomiske byrder i forbindelse med kontrol.

Natur og miljø

Øget behov for at kortlægge hvorfor ålen er i tilbagegang samt, hvordan sæler og skarver påvirker de kystnære fiskebestande, og hvordan sæler og skarver påvirker de øvrige miljøforpligtigelser i både havstrategidirektivet, vandrammedirektivet og målene i EU's fælles fiskeripolitik.

Fokus på at nedbringe bifangster af havpattedyr og fugle på en omkostningseffektiv måde.

Klima

Der mangler, at en omlægning til fx tejner til fiskeri af jomfruhummer vil nedbringe klimaaftrykket betydeligt eller, at en elektrificering af flåden vil kunne reducere presset.